

134 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ
σημειωθὲν μέρος αὐτῆς κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ διαί-
ρισιν :

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ'.

Περὶ τῆς μικρᾶς Ρωσίας καὶ τῆς ἐν αὐτῇ
ἐπαρχιῶν· καὶ πρώτον.

Περὶ τῆς Δυκᾶτε τῆς Σιβηρίας.

Τὸ Δυκᾶτον τῆς Σιβηρίας πρὸς μεν τὰ Βό-
ρεια μέρη συνορεύει μετ' τὸ Δυκᾶτον τῆς
Σμολενσκι, καὶ μέρος μετ' τὸ Δυκᾶτον τῆς Μό-
σχας· πρὸς Ἀνατολὰς δὲ μετ' τὸ Περικιπέτον Βε-
ρονιτζ λεγόμενον καὶ μετ' τὴν ἐπαρχίαν τῆς Κα-
ζάκων· πρὸς Μεσημβρίαν ὡσαύτως μετ' τὴν αὐ-
τὴν ἐπαρχίαν τῆς Καζάκων, καθὼς καὶ πρὸς
Δυσμὰς μετ' τὸ Δυκᾶτον τῆς Κτζερνικοβίας. τὴν
τῆς Δυκᾶτε ὁ τόπος εἶναι ἄκαρπος, μετ' τὸ να εἶ-
ναι ὅλος γεμάτος ἀπὸ δάση. ὥστε ὅπερ πρὸς τὰ
Νότια αὐτῆς μέρη ἔχει ἕνα δάσος, ὅπερ ἐκτείνει-
ται ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν μίλια τὸ μακρὸς τε. Ἡ
πρωτεύουσα πόλις τῆς ὀνομαζομένη Νοβορο-
δεκ, εἰσὶσκεται πλησίον τῆς Πιοταμῆς Δέσνα. καὶ
ἀπέχει τῆς Μόσχας μίλια 200. τὸ δὲ πλάτος
αὐτῆς εἶναι μοιρ. 53.

Γλῆχο-
βον. Ἐς ταύτῃ τὴν ἐπαρχίαν εἶναι ἡ πολιτεία
λεγομένη Γλῆχοβον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει τὴν
καθέδραν τε ὁ Χάτμανος, ἦγαν ὁ ὀξασιασῆς ἀ-
πά-

πάσης τῆς Καζακίας, σελόμφορ παρὰ τῆς Βασιλικῆς αὐλῆς. αὕτη ἡ πόλις εἶναι πολυαυθραπὸς καὶ ἀρκετὴ εἰς τὸ μέγεθος.

Περὶ τῆς Ἐπαρχίας Κτζερνικοβίας.

Η Κτζερνικοβία, ἡ Κτζερνικόβ κοινῶς λεγομένη, πρότερον ἦτοκ μία ἔπαρχία τῆς Σηβηρίας· σχηματίζεται αὕτη ἡ ἔπαρχία εἰς τριγώνον γῆμα, ἔχον τὴν βάσιν τε πρὸς μεσημβρίαν, ὅπῃ συνορεύει μετὰ τὸ Δυκῶτον τῆς Κιοβίας· καὶ ἡ μία τε πλευρὰ πρὸς Ἀνατολὰς συνορεύει μετὰ τὸ Δυκῶτον τῆς Σηβηρίας, καθὼς καὶ πρὸς Δυσμας μετὰ τὴν ἄλλω τε πλευρὰν συνορεύει μετὰ τὸ Δυκῶτον τῆς Λιθουανίας. Ἡ πρωτεύουσα πόλις αὐτῆς τῆς ἔπαρχίας ὀνομαζομένη καὶ αὕτη Κτζερνικόβ δέσκεται πλησίον τοῦ ποταμοῦ Δέσνα, διαυθουπυμένη μετὰ ἓνα ὄχυρόν φρέριον εἰς τὰ σύνορα τῆς Κιοβίας· καὶ ἀπέχει αὐτῆς μίλια 120. καὶ τὸ μὲν πλάτος αὐτῆς εἶναι μοιρ. 5 κ. 20'. τὸ δὲ μῆκος μοιρ. 50. 38'.

Μητρό-
πολις.

Περὶ τῆς Οὐκραΐνας, ἡγεῖν Καζακίας
κοιῶς.

Η Οὐκραΐνα, ἡ ἄρυχωροτέρα ἔπαρχία τῆς Ρ' οὐσσίας συνορεύει πρὸς μὲν τὰ Βόρεια μέρη μετὰ τὴν ἔπαρχίαν Κτζερνικοβίαν, καὶ μετὰ τὴν Σηβηρίαν· πρὸς Ἀνατολὰς δὲ μετὰ τὴν ἔπαρχίαν

Σαλμ.
Λαμπ.
Λεξ.
Γεωγρ.

Ε.Υ.Δ. τῆς Κ.τ.π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Βιαλογρόδ· πρὸς Μεσημβρίαν μετὶ τῆς μικρᾶς
Ταρταρείαν τῆς Κεϊμίας, μετὶ τῆς Βασσαράβιαν, ἢ
τοι τὸ Μπατζάκιον τῆς Οὐζῆς· καὶ πρὸς Δυσμας
μετὶ τῆς Οὐκράϊναν τῆς Πολωνίας, ὅπῃ ἔδισαι
ρεῖ ὁ ποταμὸς Νίπρος ἤγυν Βορυθσίνης. Αὕτη
εἶναι μία ἐπαρχία καταπολλὰ καρπόφορος. ὡς
σε ὅπῃ οἱ Πολῶνοι, ἤγυν οἱ Δέχοι ἐκπαλαί
τῆς ἄνομαζον, γλυῖ, ὅπῃ ἐπλημμυρῶσεν ἀπὸ
μέλι καὶ γάλα, διὰ τὸ πλῆθος δηλαδὴ τῆς Μελισ-
σίαν, πορβάτων τε καὶ βοῶν. τῆς σήμερον αὕτη
κατοικεῖται ὑπὸ τῆς Καζάκων, ἢ Κοζάκων, ὅθεν
λέγετ καὶ Καζακία. καὶ κατ' ἐντόπιον διάλεκτον
Οὐκράϊνα, ὅπῃ δηλοῖ σύνορον, μετὶ τὴν να σιμο-
ρβεί μετ' ἑ Ταρταρείαν καὶ Τυρκίαν.

Σαλιμ.
Λαμπε.
Κιοβία
Μητρό-
πόλις.

Ἡ πρῶτεύουσα Πόλις τῆς Οὐκράϊνας καὶ ἐπι-
σημοτέρα, εἶναι ἡ Κιοβία, ἢ τὸ Κίοβον· ἢ ὁ-
ποία εἰς τὰς Γεωγραφικὰς χάρτας λέγετ Κιόφ-
πόλις φερίφημος, μεγάλη, καὶ ὄχυρά· οἰκοδο-
μημένη εἰς μίαν ἐπισημοτάτην τοποθεσίαν πλη-
σίον τῆς ποταμῆς Νίπρου, ἤγυν Βορυθσίνης. Τῆς
ὑπόταξαν οἱ Ρῆσσοι, ἢ κρεῖττον εἰπεῖν τῆς ἐ-
λαβον ὑπὸ τῆς ἔξισίαντες ἀπὸ τῆς Δέχης εἰς
τῆς 1686. Διαίρεται αὕτη εἰς τέσσαρα μέρη,
καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὀνομαζόμενον Ποδόλια εἶναι
κατοικημένον ἀπὸ μόνες Καζάκας. τὸ δεύτερον
εἶναι τὸ Κάσρον Κίοβον, ἤγυν ἡ Ἀκρόπολις, ἢ
τοι τὸ Φρέριον φεριτειχισμένον μετ' ὄχυρά τει-
χόκασρα· εἰς τὸ ὅποιον κατοικῶσιν οἱ Ρῆσσοι,
ὁ Ἀρχιστράτηγος μετὶ τῆς φύλαξιν τῆς στρατιω-
τῆς

Ρ' ΟΤ Ξ Σ Ι' Α Σ . Κ Ε Φ . Δ' . 137

τῆς τῆς Κάστρου, ὁμῶς καὶ ὁ Ἡγεμῶν τῆς πόλεως.
 τὸ τρίτον ὀνομάζεται τὸ Φρέμιον, ἢ τοι Κάστρον τῆς
 ἁγίας Σοφίας, καὶ τὸ τετάρτον μετὰ τει-
 χόκαστρα ὄχυρά· καὶ τὸ τέταρτον εἶναι τὸ Βαρύ-
 σιον. Ἐτιμήθη αὕτη ἡ πόλις μετὰ καθέδραν Μη-
 τροπολίτεως τῆς Ρ' οὔσιας, ἢ τοι τῆς Ἀνατολικῆς
 Ἐκκλησίας. ἔχει μίαν περίφημον Ἀκαδημίαν Ἀκαδη-
 καὶ κοινὸν Γυμνάσιον τῆς ὀβισημῶν καὶ τῆς γλωσσῶν μία.
 σῶν διὰ τῆς Ρ' οὔσιας καὶ Καζάκας χρησιμεῖον.

Εἰς τῆς 861. ἐκτίσθη αὕτη ἡ πόλις ὑπὸ τῆς
 Κίεως, Ρ' οὔσιας Ἡγεμόνος εἰς ταύτῃ τῷ Μελέτ.
 ἐπαρχίαν. καὶ ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἕξῃς ἔγινε καὶ
 καθέδρα τῆς τῆς Ρ' οὔσιας Ἀυτοκρατορίας· ἔπει-
 τα ἔλαβε καὶ ἰδίως τῆς Ἡγεμόνας ὑπὸ τῷ ἕξῃ-
 σίαν τῆς Δέχων. εἰς τῆς 1615. τῷ ὑπόταξαν
 οἱ Ταρτάροι, καὶ τῷ αἰχμαλώτισαν. ἐσάθη
 παλαιόθεν πόλις μεγαλοσπερεσάτη καὶ ὀπίση-
 μος· καθὼς τῷ δείχνουσι τὰ ἀρχαία τῆς ἰχνη.
 εἰς τῆς 1097. ὁ τότε Πρίγκιπας αὐτῆς ὀνόμα- Λαμπ.
 τι Γαροσλαῦς οἰκοδόμησε τῷ περίφημον καὶ Με-
 γαλοσπερεσάτῃ Ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Σο-
 φίας, ἡ ὁποία τῷ σήμερον εἶναι ἡ Ἀρχιεπι-
 σκοπή· ὁμοίως καὶ τῷ Ἐκκλησίαν τῆς Εὐαγγελ-
 λισμῶ. Αὕτη ἡ πόλις εἶναι ἓνα περίφημον καὶ Ἀπέ-
 πλάσιον ἐμπόσιον εἰς πολλότατα εἶδη σφραγμα- χα.
 τειῶν. καὶ ἀπέχει τῆς μετὰ Μόσχας μίλια 700.
 τῆς δὲ Βαρσαβίας καθέδρας τῆς Πολωνίας μί-
 λια 660. καὶ τὸ μετὰ πλάτος αὐτῆς εἶναι μοιρ. 50.
 12. τὸ δὲ μῆκος μοιρ. 49. 26'.

Ἐως

Ἔ38 ἹΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ

Λαμπρὸ
Μοναστήριον.
Πετζίερ-
σκη.

Ἔως ὀκτὼ μίλια ξέμακρα ἀπὸ τὸ Κίοβον
ὑψίσκεται τὸ πείρημον Μοναστήριον Πετζίερσκη
λεγόμενον. ὁρμητισμένον μὲ τειχόκαστρα ὀ-
χυρὰ καὶ μὲ χαρταίρια ὡς εἶναι δυνατὸν κάστρον.
ἔχει κτήρια καὶ οἰκοδομὰς πολυτελεῖς, μὲ σελῆ
πολύτιμα. πλείσιον ἀπὸ εἰσοδήματα, καὶ πλε-
σιώτερον ἀπὸ Ἱερομονάχης. Εἰς αὐτὸ ὑψίσκεται
μία ἐπιτελεσάτη Τυπογραφία, εἰς τῷ ὀποίῳ τυ-
πώνονται εἰς Ρῥοσσικῷ διαλέκτῳ πλῆθος Βι-
βλία, τὸσον Ἐκκλησιαστικά, ὅσον καὶ Σχολα-
στικά.

Πανη-
γύριον.

Τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον συγκροτεῖται ἐδῶ
εἷνα πανήγημον Πανηγύριον, καὶ πολυάνθρωπον.
εἰς τὸ ὀποῖον συντρέχουσι πραγματεύουσι ἀπὸ ὀ-
λα τὰ πέρυξ μέρη. εἰς τῷτο τὸ Μοναστήριον ὑ-
ψίσκονται πολλότατα Λείψανα ἁγίων. οἱ Βασι-
λεῖς τῆς Ρῥοσσίας, ὅταν λάβωσι τὸ Βασιλικὸν
Σκῆπτρον, συνηθίζουσι νὰ ὑπάγωσιν εἰς τῷτο τὸ
Μοναστήριον χάριν προσκυνησείας. ὅθεν πάν-
τοτε χαρίζουσι μεγάλα δῶρα καὶ Βασιλικά χρυ-
σόβελα. ἐκεῖ πλησίον εἶναι καὶ ἕνα Καλογραια-
κὸν Μοναστήριον, πλείσιον καὶ αὐτὸ, καὶ σολισμέ-
νον μὲ ὠραῖα κτήρια.

Πελαπέ-
βα πό-
λις.

Ἡ Πελαπέβα εἶναι ἕνα κάστρον εἰς τῷ Οὐκρα-
ῖναν τὸ πλεόν Ἰχυρὸν, μὲ τὸ νὰ εἶναι ὁρμητισ-
μένον μὲ ὀχυρὰ τειχόκαστρα, ὁχυρωμένον
μὲ ἕνα δυνατὸν Φρόριον, καὶ ὁρμητισμένον ἀπὸ
τόπης βαλτώδεις καὶ ἀπατήεις. Τῷτο τὸ κάστρον εἶ-
ναι περίρημον διὰ τὸν παντελῆ ἀφανισμόν τῶ

σρα-

στρατεύματος τῷ δωδεκάτῃ Καρόλε Βασιλέως τῆς Σφετζίας, καὶ δεῦτέρῳ ἀξιόλογον καὶ περὶ βόητον Νίκλῳ τῷ στρατεύματος τῷ μεγάλῃ Πέρῃ ἐναντίον τότε τῷ Σφέτζῃ, ὅπῃ ἐσωθήθη εἰς τὸς 1709. Ἰουλίου 14. Ἐδὴ ἐτάθη τὸ δυσυχὲς ναυάγιον τῷ δὲ τυχεῖ τῷ 1β'. Καρόλε τῆς Σφετζίας. ὁ ὁποῖος, ἀφ' ἧς ἔχασεν ὅλον πε τὸ στρατεύμα συμ-
 ποσέμνον εἰς εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες, εἰς ταύτην τῷ μάχῃ, δεῦνὰ ἐλευθερώσῃ τῷ ζωλίῃ τῃ, ἔφυγε πλέωντας μὲ τὸ ἄλογον δεῦνὰ τῷ Ποταμῷ Νίφῃ μὲ πεντακοσίους μόνους στρατιώτας, καὶ ἐφυλάχθη εἰς τὸν τόπον τῆς Τυρκίας, πληγῶμενος καὶ κακῶς ἔχωντας. Ἀπὸ τὸ ἀνωθεν στρατεύμα, ἔκπε χιλιάδες ἔμειναν θανατωμένοι εἰς τὴν μάχῃ, καὶ αἱ λοιπαὶ δεκάτῃ ἔμειναν αἰχμάλωτοι σπλάβοι εἰς χεῖρας τῷ στρατεύματος τῷ μεγάλῃ Πέρῃ, ὅπῃ ἐφανῆ νικητῆς καὶ ἔοπαυῆχος ἐναντίον εἰς τὸς Σφέτζῃς. Καὶ τὸ μὲν πλάτος τῆς εἶναι μοιρ. 49. 2'. καὶ τὸ μήκος μοιρ. 53. 10'.

Ἀφανισμός τῶν Σφέτζῶν

Εἰς ταύτην τῷ πόλιν ἐφύλαττε τὸς θησαυρῆς τῷ ὀπείφημος Ματζέπας Ἡγεμόνας τῷ Καζάκων, καὶ ἀποστάτης τῷ Βασιλέως Πέρῃ. ὁ αὐτὸς Ματζέπας ἔχωντας πολλὰς Καζάκας καὶ ἀρκετὸν στρατεύμα εἰς τῷ ὑποταγῆ τῃ, καὶ ἀρκετὰς θησαυρῆς, ἐφαντάσθη νὰ Βασιλεύσῃ. δεῦνὰ τῷ τοῦ τέλος ἐζήτησε βόηθειαν τῷ Καρόλε τῆς Σφετζίας καὶ τῷ μεγάλῃ Πέρῃ. ὅθεν ὁ ἀνωθεν Σφέτζος ὑπῆγε μὲ τὸ ἀνω ρηθέν στρατεύμα. ὁ Πέρῃς λοιπὸν κροτήσας τὸν πόλεμον, κατεξέπασε καὶ τὸ

Ε.Ι.Δ. τῆς Κ.τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

τὸ σφάτεμα τῆς Σφίτζων, καὶ τῆ Ματζέπα, καὶ ὑπόταξε τὴν τε Πυλτάβων μετὰ τὰς θησαυρὰς τῆ Ματζέπα, καὶ τὸ ἄλλο Κάστρον Βατσελίν, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε τὰ παλάτιατα καὶ τὴν Καθέδραν τὸ ἀποστάτης Ματζέπας. τὸ ὁποῖον Βατσελίν Κάστρον ἦτον πλησίον τῆ ποταμῆ Δέσνα. τότε λοιπὸν οἱ Ρῆσσοι ὑποτάξαντες το, ἔβαλαν σπαθὶ καὶ φωτίαν εἰς αὐτό. καὶ ἐκατεδάφισαν ὁμῶς μετὰ τὸ Κάστρον καὶ τὰ μεγαλοσφρητῆ παλάτια τῆ Ματζέπα. καὶ τὸ ἐσωβή εἰς τὰς 1707. 1708. καὶ 1709. Ἐπειτα ἐκλεξεν ὁ μέγας Πέτρος Ἡγεμόνα καὶ Ἀρχισφάτηγον τῆς Καζάκων Ἡλίαν τὸ Σκοροπάδκω. ἀλλ' ἀποθήσκωντας τῆτος εἰς τὰς 1722. ὁ μέγας Πέτρος ἐσύκασε τὴν τὸ ἀξίωμα ἀπὸ τὰς Καζάκων, καὶ ἐσύστησεν ἕνα κοιτίμιον ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἵνα νὰ θεωρῆ τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς τῆς Καζάκων, καὶ νὰ τὰς κρατῆ εἰς ὑποταγῆν. Αὐτοὶ λοιπὸν εἶναι οἱ Καζάκοι ὀνομαζόμενοι Ζαποροζάνοι, ὅπως κατοικῶσιν εἰς ταύτην τὴν ἐπαρχίαν. καὶ τὰς ὑσέρησεν ἀπὸ ὅλα τὰς τὰ προνόμια ὁ μέγας Πέτρος. ἀλλ' ὁ δεύτερος Πέτρος Ἀλεξιοβίκης ἔγγονος τῆ μεγάλης Πέτρας, λαμβάνωντας τὸ Βασιλικὸν θρόνον εἰς τὰς 1727. πάλιν ἐχάρισεν εἰς τὰς Καζάκων τὰ πρῶτὰ τὰς προνόμια, καὶ νὰ ἔχεν ἄδειαν νὰ ἐκλέγαν ἕνα Ἀρχισφάτηγον καὶ Ἡγεμόνα αὐτῆς. ὁ ὁποῖος πῆν σήμερον ὀνομάζεται Χάτμανος. ἔπος ἐξουσιάζει ἅπασαν τὴν Καζακίαν, καὶ ἔχει τὴν καθέδραν τὴν εἰς τὸ Κάστρον Γλέχαβον.

Βασιλὶν
Κάστρον.

Καζά-
κοι Ζα-
πορο-
ζάνοι.

Εἰς

Ρ' ΟΥΤ ΣΣΙ' ΑΣ. ΚΕΦ. Δ'. 141

Εἰς ταύτῃ τῷ Ἐπαρχίαν εἶναι ἡ Πόλις Νίζνα Νίζνα, ἐμπόριον περὶφῆμον, καὶ περικτειχισ- πόλις-
 μὲν ἄρκετά· εἰς τῷ ἀποιάν κατοικῶσι πολ-
 λοι Ρ'ωμαῖοι δ' αἰτίαν τῆς πραγματείας. οἱ ὁ-
 ποῖοι ἔχουσι καὶ διάφορα προνόμια ἀπὸ τῷ Βα-
 σιλείαν, καὶ Χρυσόβαλλα, καὶ ἐκλέγουσι δηλαδὴ
 Κεῖταις ὁμογενῶν, καὶ καὶ θεωροῦσι καὶ καὶ ἀ-
 ποφασίζουσι τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς, ὅπῃ
 ἀνῶνται ἀναμεταξὺ τῶν ὁμογενῶν. καὶ φοροῦσι
 ἀπαθίον, ὡς οἱ ἄλλοι ἐντόπιοι, καὶ φορέματα
 παρόμοια, καὶ καὶ ἔχουσι εἰσοδὸν εἰς τὰς σωμα-
 ναστροφῶν, καὶ ἄλλα παρόμοια. Εἰς τῷ ἰδίαν
 ἑπαρχίαν εἶναι τὸ Κάσρον Ἀδελιάκτι ἀξι-
 φῆμον καὶ ταῖς Ἀλικαῖς τῷ· εἰς τὰς ἀποίας ἀ-
 γάζουσι πλῆθος ἄλλας ἀπὸ τῷ γῆν, παρό-
 μοιον μὲν τὸ τῆς Βλαχίας. Οἱ Ζαποροζάνοι Κα-
 ζάκοι εἶναι ἕως 40. χιλιάδες διηρημένοι εἰς
 δύο τάγματα ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδες, ὑπὸ τῷ
 ἑξουσίαν τῷ Ἀρχιστρατήγων τῶν, καὶ ἔχουσι δύο
 Πόλεις, ἡμία ὀνομάζεται Σύτζι, καὶ ἡ ἄλλη
 Κεμπάν. καὶ αὐτοὶ γυναῖκας οὐκ ἔχουσι, καὶ κατοι-
 κῶσι πρὸς τὰς σιῶρα τῆς Ταρταρίας τῷ Κρι-
 μίου.

Ζαπορο-
ζάνοι
Καζά-
κοι.

Εἰς τὰ σιῶρα ταύτης τῆς ἑπαρχίας μὲν τῷ
 Ταρταρίαν ἐσυστήθη ἡ Νέα Σερβία, πλησίον
 τῷ Ποταμῷ Βορυσθάνης καὶ μῆκος. ἡ ὁποία Νέα
 Μετοικία εἶναι συσθεμὴ ἀπὸ Σέρβων, ὅπῃ ἐ-
 μίσθυσαν ἀπὸ τῷ Σερβίαν, ἀπὸ Μπογδάνων,
 καὶ ἀπὸ Βλάχων. καὶ ἔκτισαν δηλαδὴ ἐκεῖ Κασέλ-
 λια

Νέα
Σερβία

λια, ἢτοι φρέια εἰς φύλαξίν τες ἐναντίον εἰς τὰς καταδρομὰς τῆς Ταρτάρων· ὁμοίως ἐκτίσαν χωρία, καὶ γεωργῶσιν ἐκεῖνες τες ἐρήμους ποτὲ τόπους, καὶ ἔλαβον πολλὰ προνόμια καὶ χρυσόβελλα παρὰ τῆς Αυτοκρατορείσης Ελισάβετ. Ἡ ὁποία Νέα Σερβία χρησιμῶς εἰς τὰ σκόρα τῆς Ουκραίνης ὡς ἓνα ὀχυρὸν τειχόκασρον ἐναντίον τῆς Ταρτάρων, πρὸς τὸ Ποντέρι καὶ Χοτίνιον· ἔξισιασῆς αὐτῆς εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Γιάνκυλας ὁ Κορβάτης Σιατισινός.

Τὸ Κάσρον Ἀχυρὸν ἦγεν Ἀχυρ κοινῶς, εἰς ταύτῃ τῷ ἐπαρχίαν φερέχεται, φειχισμῶνον μὲ ὀχυρὰ τειχόκασρα, καὶ μὲ ἓνα διωατὸν φρέριον. ἀπὸ τῆς 1667. καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ ἔξισιαζῶσιν οἱ Ρῆσοι, λαβόντες το ἀπὸ τῆς Λέχης δέχεται εἰς ἐπιπδειοτάτην τοποθεσίαν εἰς τὰ σκόρα τῆς Ρῆσσίας πρὸς τὴν Πολωνίαν, πλησίον τῆ ποταμῆ Βόρσκλη. καὶ ἀπέχει τῆ Κιοβίας 50. λέγαις, ἢτοι μίλια 200. καὶ τὸ μὲν πλάτος τῆ εἶναι μοιρ. 49. 32'. τὸ δὲ μῆκος 53. 34'.

Περὶ τῆς Ἐπαρχίας Βελγορόδ'.

Σαλμ. **Η** Ἐπαρχία αὐτὴ ὀνομαζομένη καὶ Δεκάτον τῆ Βερονίτζ, πρὸς μὲν τὰ Βόρεια συνόρῳει μὲ τὸ Δεκάτον τῆ Ρῆσανίας· πρὸς Ἀνατολάς δὲ μὲ τῆς Καζάκας τῆ Ταναΐδος, ἦγεν τῆς Δόνσκιδες· πρὸς Μεσημβρίαν μὲ τῆς αὐτῆς· καὶ πρὸς Δυσμάς μὲ τῷ Ουκραίναν. Αἱ πρωτεύουσαι

Ρ' ΟΥΤΣΙ' ΑΣ. ΚΕΦ. Δ'. 143

θαί τότε πόλεις είναι τὸ Κάστρον Βερονίτζ
 (ἀγκυλὰ κὴ εἶπον νὰ καταχέχεται εἰς τὸ Δυκά-
 τον τῆ Ρ'εζανίε τῆτο τὸ Κάστρον, ὡς φαίνετ' εἰς
 τὸς Γεωγραφικὸς πίνακας, ὅπως τῆ ἀληθεία
 τὸ Βερονίτζ εἶναι Δυκάτον χωριστὸν) κὴ τὸ Βελ-
 γορόδ. κὴ τὸ μετ' Βερονίτζ κεῖται πλησίον τῆ
 ποταμῷ Βερονίτζ ἐπάνω εἰς ἕνα λόφον, ὁποῖος
 ποτ. ὀλίγον κατώτερον χυύεται εἰς τὸν ποταμὸν
 Τανάιν· εἰς ταύτῃ τῷ πόλιν καὶ ποταμὸν ὁ
 μέγας Πέτρος ἐκατασκύασε τῷ Ναυτικῷ Ἄρ-
 μάδαν τῆ πολέμου διωρισμένῃ ἔξ' τῷ Μαύ-
 ρῳ θάλασσῳ, ἔξ' νὰ κατέβῃ δηλαδὴ διὰ
 μέσῃ τῆ Τανάϊδος ποταμῷ εἰς τὸ Ἀζάκιον, ὅ-
 πῃ τότε ἐξυσίασεν ὁ Πέτρος μερικὰ καράβια
 τῆς ρ'ηθείσης Ἄρμάδας ἦσαν ἀρματομεία μὴ
 ὀδοήκοντα κανόνια, ἦγον Κομμάτια.

Ποτα-
μὸς Βε-
ρονίτζ.

Ἡ ἄνωθεν Ἄρμάδα, ὡς ἄλλοι εἶπον, ἀφ'
 ἔ' ὁ Πέτρος ἐπέστρεψε τὸ Ἀζάκιον εἰς τὸς Τέρ-
 κες ἔξ' τῷ ἀγάπῳ κὴ σιωδήκῳ, ὅπῃ ἐγι-
 νον εἰς τὸν ποταμὸν Πρέθ μεταξύ τῶν δύο Βα-
 σιλείων εἰς τὸς 1711. ἔμεινον ἐκεῖ ἀσφακτοί,
 κὴ ἐσάπισαν τὰ καράβια· Ὁ Βασιλεὺς Πέτρος
 μετέπειτα ἐπρόσαξε διὰ νὰ κατασκευασθῇ ἕνα
 αὐλάκιον, ἦγον ἕνας ποταμὸς κατασκευαστὸς, ἀ-
 πὸ τὸν ποταμ. Βερονίτζ ἕως ἕνα ἄλλον ποταμ.
 πλησίον, ὅπῃ χυύεται εἰς τὸν ποτ. Βόλγαν,
 ὡς ὅπῃ τὰ καράβια ἀπὸ τὸν ποτ. Βερονίτζ νὰ
 ἔξ'βαίνουσι ἔξ' τῆ τεχνητῆ Ἀυλακίᾳ εἰς τὴ Βόλ-
 γαν, κὴ εἰς τὴ Κασπίαν θάλασσαν· κὴ ἐξουαντίας
 ἀπὸ

Αὐλά-
κιον, ὅπῃ
 ἐνὶ τῆ
 τῆς δύο
 ποτα-
μῶν.

ἀπὸ τῆς Βόλγαν διὰ τῆς αὐτῆς ἀυλακίης ἀρμυρίζοντας νὰ διαβαίνουσιν εἰς τὴν Βερονίτζ κὴ εἰς τὴν Τάναιν, κὴ διὰ μέσον τῆς εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἀνίσως κὴ τὸ Ἀζάκιον ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ρῆσσίας.

Ἡ κατασκευή τῆς ἀνωθεν ἀυλακίης, ὅπως ἐννοεῖται τὰς δύο ποταμούς Βόλγαν κὴ Τάναιν, ἐγένετο δι' ἐπιτασίαν τῆς Καπιτάν Περρύ Ἐγγλέζου Ἀρχιτέκτονος. ὁ ὁποῖος ἐσύγγραψε κὴ τὴν Ἱστορίαν τῆς Ρῆσσίας. ὁ αὐτὸς Ἀρχιτέκτων ἔλαβε τὴν ἐπιτασίαν καὶ ὑπόσχασιν νὰ κατασκευάσῃ ἄλλο αὐτῆς ἕνα ἄλλο παρόμοιον Ἀυλάκιον διὰ νὰ ἐνωθῇ τὰς ἀνωθεν ποταμούς πρὸς τὸ τέλος αὐτῶν, πλησίον τῆς πόλεως Καμισίντζας, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὸς Γεωγραφικὸς πίνακας εἰς πλάτος μοιρ. 55. ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἐπιχείρησις ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης Πέρας ἔμεινεν ἡμιτελής, ἤγουν ἐτελειώθη τὸ ἥμισυ. εἰς τὸ μετέπειτα ὁμοίως ἐτελειώθη. ὡς καὶ εἰς τὸς 1736. ἐπέρασε διὰ τῆς αὐτῆς Ἀυλακίης ἡ Ἀρμάδα ἡ Ρῆσσιαν, ἤγουν ἀπὸ τὸν Βόλγαν ἐδιάβη εἰς τὴν Τάναιν, κὴ διὰ τῆς εἰς τὴν Μαιώτιδα Λίμνην, ἤγουν Μαύρην θάλασσαν, ὅταν ἐπολιόρκισεν τὸ Ἀζάκιον διὰ θαλάσσης καὶ διὰ ξηρᾶς, κὴ τὸ ὑπόταξαν τέλος πάντων οἱ Ρῆσσοι ὡς φαίνεται εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς πολέμου ἐκείνης τῆς χρόνου.

Σαλμ.
Βελγιο-
ρόδ.

Τὸ Κάστρον Βελγορόδ, ὅπως δίδει τὸ ὄνομα εἰς τὴν ἐπαρχίαν, εἶναι οἰκοδομημένον πλησίον.

σίον τῷ ποταμῷ Δόνετζ, ἤγυν μικρῷ Τανάϊδος, πρὸς τὸ Μεσημβρινὸν μέρος. καὶ ἀπέχει τῆς Μόσχας πρὸς Μεσημβρίαν ἕως ἑξακόσια μίλια. τὸ μὲν πλάτος τῆς εἶναι μοιρ. 51. τὸ δὲ μῆκος μοιρῶν 55. 30'.

Περὶ τῶν Καζάκων τῷ Δόν, ἤγυν Δονσκίδων.

Η Ἐπαρχία Πόλε εἰς τὴν ὃ ποίαν κατοικεῖσιν οἱ Καζάκοι Δόνσκιδες λεγόμενοι, συνορεύει πρὸς μὲν τὰ Βόρεια μέρη μετὰ τὸ Δεκάτον τῷ Ρέζανίε καὶ τῆς μικρᾶς Νοβογαργίας. πρὸς Ἀνατολὰς μετὰ τὸν ποταμὸν Τάναϊν. πρὸς Μεσημβρίαν μετὰ τὰς Ταρτάρους τὰς περὶ τὴν Μαιότιδα λίμνην πρὸς Βορρᾶν. καὶ πρὸς Δύσιν μετὰ τὰς Καζάκους τῆς Οὐκραΐνας καὶ τῷ Βελογρόδ. οἱ Καζάκοι λοιπὸν Δόνσκοι κατοικεῖσιν εἰς τέσσαρες πλησίον εἰς τὰς ποταμὸς Δόνετζ καὶ Τάναϊν. ὀνομαζόνται καὶ Τζερκάσσοι. ἀγαθὰ καὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ρ' οὐσίας, ἔχουσιν ὅμως ἑξομοιωτέραν ἐλευθερίαν ἀπὸ τὰς Καζάκους τῆς Οὐκραΐνας. ἕως εἰς τὰς 1706. εἶχον ἐδικὸν τὰς ὀμορῆν Ἀρχιερατῆγον καὶ Ἡγεμόνα, ὀνομαζόμενον Βοϊσκοβόυ Χάτμαν, ἠγούω Ἀρχηγὸς τῷ Πολέμῳ.

Λαμπ. Σαλμ. Βαλεμ.

Καζάκοι Δόνσκοι.

Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀρχισαν νὰ μεταχειρίζονται ἰταξίαις εἰς τὰς συνορεύσας μετὰ αὐτὰς ἐπαρχίας τῆς Ρ' οὐσίας. νὰ ἀρπάζουσι, καὶ νὰ διαβόλῃσι τὰς ἐπικράτους Ρ' οὐσίας, ὁ μέγας Πί-
 Κ Ἔτος

ξος ἔσειλε τὰ στρατεύματά τε, καὶ τὰς ἐπαίδευσαν, καὶ τὰς ἔβαλαν εἰς ὑποταγῆν. καὶ ἐδιώρισε τὸν Ἡγεμόνα καὶ χιλιάρχον τῷ Βερουίτζ νὰ ἀγρυπνῇ εἰς τὰ κινήματα τῆς αὐτῆς Καζάκων.

Ὅμως ὁ δεύτερος Πέξος Ἀλεξιοβίκης, ἀφ' ἧς τὸς ἐδοκίμασε πολλάκις καὶ πολλαχῶς, καὶ ἐβιβαιώθη εἰς τὴν ἐνεμπιστοσύνην αὐτῆς, τὸς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἐκλέξῃσιν ἕνα Ἀρχιστρατήγον διὰ νὰ τὸς ἐξουσιάσῃ. Τῆτοι εἰς καιρὸν πολέμου ἀγάζουσιν ἕως πενήντα χιλιάδες στρατεύματα. Οἱ αὐτοὶ εἰς τὸν ὕπερον πόλεμον τῆς Ρωσσίας κατὰ τῆς Οὐθωμανῶν εἰς τὰς 1736. ἕως εἰς τὰς 1739. ἔδωκαν μεγάλην βοήθειαν εἰς τὸ στρατόμα τῆς Ρωσσίας. ὁμοίως καὶ ἐναντίον εἰς τὰς Σφέτζες καὶ Δανιμάρκων εἰς τὰς 1742.

Τὰ Βορειότερα μέρη ταύτης τῆς ἐπαρχίας δὲ εἰσκονται ἀκατοίκητα, τόσαις πεδιάδες δηλαδὴ χωρὶς πόλεις, καὶ χωρῖα, καὶ ἀγεώργηται. ἡ πολιτεία αὐτῆς δὲ εἰσκονται πλησίον τῷ ποτ. Τανάϊδος ἡ Πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις, ὀνομάζεθ' Τζερκάσκη, ἡ Κεασκού πλησίον εἰς τὸν Τάναϊν, μὴ ταύτῃ εἶναι ἡ Πανκίνη, ἡ Πατοτζίνα. ὀλίγον κατώτερον ταύτης δὲ εἰσκονται τὸ μέγα Αὐλάκιον τὸ πλεῖστον, τὸ ὁποῖον εἰώνει ἡ αὐτὸν Τάναϊν μετὸν Βόλγαν. εἶναι καὶ ἄλλο Κάστρον Τζιέρ, ἡ Τεΐα, ἐκεῖ ὅπερ ἔχει ἀρχὴν εἶνα ἄλλο αὐλάκιον εἰς γῆμα ποταμῶν, τὸ ὁποῖον

Τζερκάσκη.

Ἄλλο αὐλάκιον ὅπερ εἰνώνει τὸς ὕπο ποταμῶν.

ποῖον καὶ αὐτὸ ἐνώνει τὰς ἄνω ρηθούτας δύο ποταμούς.

Ἡ πόλις Πανκίνα εἶναι ὡς Μητρόπολις τῆς Καζάκων, εἶναι καὶ ἄλλα μικρότερα Κάσρη, καθὼς τὸ Βαχμέχ, τὸ Θώρ, τὸ Ἰ'σόεμ, καὶ τὸ Δονέσκοι. Τὸ μᾶκρος ταύτης τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἕως οὐκ πενήκοντα μίλια· τὸ Κλίμα εἶναι πολὺ ἀέκραές, καὶ ὑγιῆς ὁ αἶρας, καὶ ὁ τόπος δὲ καρπέσατος, εἰάν ἐγεώργειτο μετ' ἐπιμέλειαν. Εἰς τὰ σύνορα ταύτης τῆς ἐπαρχίας πρὸς Μεσημβρίαν εἰς τὸ παράθαλάσσιον τῆς Μαιώτιδος λίμνης εἰς τὸ σῶμα τῆς Ταναΐδος ποταμοῦ ἦτον τὸ Ἀζάκιον, ἢτοι ἡ Ταναΐς πόλις, τὸ ὁποῖον ὑπόταξε Πέτρος ὁ μέγας· ἀλλ' εἰς τὰς 1711. τὸ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὰς Τέρκας· καὶ πάλιν εἰς τὰς 1736. πολιορκήσαντες τοὶ οἱ Ρ' ἔσσοι, τὸ ὑπόταξαν· ὁμῶς καὶ τὰς συνηθείας τῆς ἀγάπης εἰς τὰς 1739. τὸ ἐκατεδάφισαν οἱ Ρ' ἔσσοι· καὶ ἐσυμφωνήθη, ὅτι οἱ μὲν Τέρκοι νὰ οἰκοδομήσων ἕνα ἄλλο Κάσρον μετ' τὸ ἴδιον ὄνομα Ἀζάκιον εἰς τὸν τόπον τὰς μέσας ἀπὸ τὰ σύνορα, οἱ δὲ Ρ' ἔσσοι νὰ οἰκοδομήσων ἕνα ἄλλο μετ' τὸ αὐτὸ ὄνομα εἰς τὸν τόπον τὰς, ὥστε ὅπως καὶ τὰ δύο Κάσρη νὰ ἀπέχων ὀλίγον ἀπὸ τὰ σύνορα· ἀγκαλιὰ καὶ πρότερον τὸ Κάσρον Ἀζάκιον τὸ ἔξασίαζον οἱ Ὀθωμανοὶ, τὰ χωρία ὁμῶς τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἄλλα δεκαεπτὰ κάσρη ἢ Κωμοπόλεις, τὰ ἔξασίαζον καὶ τὰ ἔξασιάζων ἕως Κάσρου τὴν σήμερον οἱ Ρ' ἔσσοι, καὶ λαμβάνουσι καὶ τὴν

Ἀζάκιον.

Δίκαιον βασιλικὸν εἰσόδημα ὑπὲρ τὰ 154900. Ρῆμα
 πλῆθια τὸ κατ' ἔτος. Καὶ αὐτοὶ ὅπῃ κατοικῶσι ἢ
 ἐπαρχίῳ τῷ Ἀζακίῳ εἶναι ἀπὸ τῆς ἰδίας φυ-
 λῆς, Καζάκοι δηλαδὴ Δόνσκοι· καὶ ἔχουσι μίαν
 ἀσπύραν παντοτινὴν μάχην μετὰ τῆς Ταρτάρου Ναι-
 γαΐδος Κερπάνης, καὶ μετὰ ἐκείνης τῆς Κεμίας.
 Ὅλαις ἢ πολιτείαις ἢ Κωμοπόλεις τῶν τῆς Κα-
 ζάκων εἶναι πλησίον τῆς ποταμῶν Ταγαΐδος, καὶ
 Δόνετζ καὶ τὰ μῆκος αὐτῆς, καὶ ὅλαις περικει-
 μέναις μετὰ χανδακία, καὶ μετὰ τειχοκάστρα ξύλινα,
 διὰ τὰς συχνὰς ἐπιδρομὰς τῆς ἀνω ῤηθούτων Ταρ-
 τάρων ἀσπύρων αὐτοῖς ἐχθρῶν.

Πρῶτοι-
 φάμαται,
 Ἄπαντες οἱ Καζάκοι τὸσον τῆς Οὐκραίνης ὅ-
 σον καὶ οἱ Δόνσκοι, εἶναι μεγαλόσωμοι, εὐρῆ-
 σοι, δειδαῖς· μετὰ ξανθὰ μαλλία, καὶ γαλανοὶ
 αἰτομύτιδες ὡς ὅπῃ τὸ πλεῖστον· μετὰ εὐα βλέμμα
 χαροποιόν· εἶναι ἀνδρείοι, ἐπιμελεῖς, ἀσκνοι
 πολμηροὶ, καὶ ἡρωαῖοι· θυσιάζουσι τὰ πάντα θεῶ
 τῶν ἐλδοθερίαν τῆς τῆς ὁποίας εἶναι καταπολε-
 λὰ ζηλωταί.

Ἐξουαντίας εἶναι ἀκατάστατοι, φιλοτάραχοι,
 διεπόσωποι, δευρὲς ἔχουσιν ἐν εμπιστασυνίῳ, καὶ οἱ
 νοπόται κατ' ἄκρον. Αἱ Γυναῖκες αὐτῶν εἶναι ὡ-
 ραίαις, διεπόσωπαις, εὐρῆσαις, καὶ διεποθή-
 ταις, διεποθήγοραις. ἐνδύονται ἄνδρες καὶ γυναῖ-
 κες παρόμοια μετὰ τὸν κοινὸν λαὸν τῆς Ρῆσσίας.
 κατὰ τὴν θρησκείαν φυλάττουσιν ἀπαρσάλλα
 τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ
 ἔλη ἢ Ρῆσσία· ὅμως δίδρσκονται πολλὰ ἀμα-
 θείας

Ρ' ΟΥ Σ Σ Ι' Α Σ . Κ Ε Φ . Δ' . 149

Θεῖς εἰς τὰ τῆς Πίσεως. Ζωοφρονῶνται ἀπὸ τῆς ζῶατος, πρόβατα δηλ. καὶ ἀγελάδα, καὶ ἀπὸ τὴν γεωργίαν τῆς γῆς· ἡ ὁποία εἶναι πολλὰ καρπόφορος καὶ παχεῖα· ὅθεν ἔχουσι πολλότατα χωρία καὶ πόλεις εἰς ταῖς ἀκρας τῆς ῥηθύντων ποταμῶν. τὰ Ἀρματαίτες εἶναι τὸ σπαθίον καὶ Τυφέκτον· καὶ τὸ σράτσμαίτες εἶναι ὅλον Καβάλλα. Ἀπέχει λοιπὸν τὸ Ἀζάκιον ἀπὸ τῆς Καφραῦν ἤγυν τῆς Θεοδοσίας μίλια 400. ἀπὸ δὲ τῆς ἐκβολῆς τῆς Ταναΐδος μίλια 15, πρὸς τὰ ἄνω τῆς ποταμῆς· καὶ τὸ μὲν πλάτος τῆς αὐτῆς πόλεως εἶναι μοιρ. 47. 18'. τὸ δὲ μῆκος μοιρ. 57. 30'. καὶ ταῦτα μὲν ἔσωσα ἀρκετὰ πρὸς τῆς Καζάκων, καὶ τῆς Μεσημβρινῆς ἐν Εὐρώπῃ Ρ' οὐ σ σ ι' α σ.

Ἀρματαίτες τῶν Καζάκων. Τὸ Ἀζάκιον ἀπέχει.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε' .

Περὶ τῆς Ἐπαρχιῶν τῆς Ρ' οὐ σ σ ι' α σ, ὅπερ κλίνουσι πρὸς τὰ Βόρεια μέρη· καὶ πρῶτον.

Περὶ τῆς Φινλανδίας καὶ Καρελίας.

Ἡ Φινλανδία ὅλη σχεδὸν ὑπὸτάχθη εἰς τὴν ἑξουσίαν τῆς μεγάλης Πέτρης· ἀλλ' εἰς τὴν ἀγάπῃ, ὅπερ ἐσυμφωνήθη μεταξὺ τῆς Ρ' οὐ σ σ ι' α σ καὶ τῆς Σφειζίας εἰς τὴς 1721. Σεπτεμβρίου 10. ὁ βασιλεὺς Πέτρος ἐπέστρεψεν εἰς τὴς Σφειζες μέρος τῆς Φινλανδίας· τὸ δὲ ἐπίλοιπον, ἤγυν τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῆς ἔμειναν ἕως εἰς τὴν σήμεραν

Σαλμί Βαλμόντ.

Ε.Υ.Δ. τῆς Κ.τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006